

Дар'я Будімірова,

магістр 1 року навчання юридичного факультету
Національного університету біоресурсів
і природокористування України

**Роль об'єднань юристів в утвердженні принципу верховенства права
та громадянського суспільства в Україні***

Тернистий шлях встановлення демократичних прав і свобод супроводжувався постійним зростанням як особистих, так і колективних свобод. Одним з факторів, що сприяв розвитку колективних свобод, стало поширення численних об'єднань ремісників, а згодом і найманих працівників. Не виключенням стали і невиробничі сфери, зокрема і юриспруденція. Свобода і самоврядування правників, є невід'ємною складовою громадянського суспільства, яке нині будується українською державою, та покликане відповідати найкращим цивілізаційним здобуткам євроатлантичного світу.

* Наукова керівниця – завідувачка кафедри теорії та історії держави і права Віра Качур

Участь юристів в професійних об'єднаннях дозволяє їм тісно співробітничати з урядовими структурами й тим самим сприяти ефективності функціонування всього суспільства [1, с. 12]. Діяльність таких громадських організацій є автономною від уряду, однак уряд визначає правила їхнього існування через законодавство, що регулює порядок їхнього утворення і діяльності. Основним законом у цій сфері є Закон України "Про громадські об'єднання" [2].

Серед громадських об'єднань юристів необхідно назвати Союз юристів України, Асоціацію українських правознавців, Українську правничу фундацію, Асоціацію правників України. Крім того, великою громадською організацією є Союз адвокатів та ін. Кожна з організацій складається з однодумців, має певну організаційну структуру, цілі й завдання.

Результатами активної праці Союзу юристів України, до прикладу, стали розроблені та ухвалені Верховною Радою України низки законів (наприклад, "Про об'єднання громадян"), співавторство його членами Конституції України та деяких кодифікованих законодавчих актів, ініціатива проведення Всеукраїнського громадського форуму на підтримку Конституційної реформи, що свідчить не лише про проведення суто технічної правничої діяльності за потреби, а й про виявлення громадської активності в критичні моменти життя суспільства [3].

Взаємодію під час розробки та лобювання прийняття нормативно-правових актів, які врегульовують як діяльність представників окремих правничих професій, так і інші важливі правовідносини. Наприклад, з 2009 року Всеукраїнська професійна правнича громадська організація «Асоціація правників України» ініціювала проведення регулярних зустрічей із народними депутатами України та міністрами України з метою обговорення існуючих проблем діючого законодавства, шляхів його реформування та перспектив прийняття законопроектів, розроблених представниками вказаної громадської організації. Подібний вид взаємодії став надзвичайно поширений в останні роки, що було спричинено намаганнями адвокатів України та їхніх громадських спільнот вдосконалити діюче законодавство України, яким врегульовується діяльність вітчизняних адвокатів.

Специфічне призначення громадських правових організацій в сучасних умовах усвідомлюється адвокатами через необхідність моніторингу й фахового контролю діяльності органів адвокатського самоврядування, виявлення й узагальнення недоліків у їхній роботі, поширення передового досвіду; поглиблення співробітництва з органами адвокатського самоврядування, у т.ч. шляхом делегування до їх складу своїх членів; сприяння включенню своїх представників до громадських рад (колегій) при державних органах та ін.

Суттєву роль дедалі більше відіграє Асоціація правників України, що виявляється у численних науково-практичних заходах та зміцненні

міжнародних зв'язків. Також, вона складається з 30 профільних комітетів, щоденною зайнятістю яких є вироблення аналітичних висновків щодо доцільності, відповідності законодавству та перспектив внесення змін до законодавства, що перебувають на розгляді у Верховній Раді України [4].

Особливої уваги заслуговує GR комітет, що сприяє фаховому спілкуванню правників усіх рівнів та функціональних ролей на теми професійної суті, етики та тенденцій у наявних на національному та міжнародному ринках інструментах, в тому числі шляхом законодавчого регулювання, щодо взаємодії із органами державної влади та лобіювання, що є прогресивним кроком для модернізації лобізму, як комплексного суспільного явища, при поточному вакуумі правового регулювання такої діяльності [5, с. 436].

Підбиваючи підсумки варто відзначити, що громадські об'єднання правників мають широке поширення сьогодні в Україні, зокрема і спеціалізовані за окремими напрямками правової діяльності. Саме це, в сукупності з численними науково-практичними заходами, активними виступами в критичні суспільно-політичні моменти та постійною дорадчою роботою сприяє як розвитку правової науки і національного законодавства, так і формуванню громадянського суспільства з ефективними механізмами захисту прав і свобод.

Література

1. Ведерніков Ю. А. Юридична діяльність і громадянське суспільство. *Право і суспільство*. №3. 2011: С. 11-14.
2. Про громадські об'єднання: Закон України. №4572-VI від 22.03.2012. Відомості Верховної Ради України. С. 1.
3. Оніщенко Н., Кузнєцова Н. Громадянське суспільство і виклики часу: від теорії до практичних дій. *Віче*. №7. 2014: С. 30-33.
4. Віхляєв М.Ю. Професійні правничі громадські організації України та органи державної влади: правові аспекти різновидів взаємодії. *Вісник Запорізького національного університету*. №1, 2010. С. 70-76.
5. Гнатенко Н.Г. Інституціоналізація лобізму в Україні: історія та сучасність. *Гілея: Політичні науки*. №115, 2016. С. 434-438.

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Юридичний факультет

Кафедра теорії та історії держави і права

Рада аспірантів юридичного факультету

Студентська організація юридичного факультету

Студентський науковий гурток
«Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

XVII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

09 травня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

Матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»

П.78

Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 09 травня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 215 с.

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**